

Перший тур
XIII Української олімпіади з лінгвістики
20 і 21 грудня 2025 р.

Розв'язки задач

Адзера *молодші класи*

У мові адзера одиниця — це **bits**, двійка — **iruc**, а решта чисел утворюються додаванням двійок та, в разі якщо число непарне, одиниці. Між доданками ставлять частку **da**.

Завдання 1:

bits	1
iruc da iruc da iruc	6

Завдання 2:

2	iruc
7	iruc da iruc da iruc da bits

Грецька мова *молодші та старші класи*

Подані слова запозичені (як у грецькій мові, так і в українській). Українському б у грецькій відповідає **μπ**; українському δ — **нт**.

Завдання 1:

мпонтімпілнтер	бодибілдєр
мпантмінтон	бадмінтон

Завдання 2:

бар	мпар
радар	рантар

Урубун-каапор молодші та старші класи

Будова дієслова:

особовий префікс — каузативний префікс **tu** (якщо є) — корінь.

Каузативний префікс утворює з дієслова зі значенням «здійснювати А» чи «бути А» дієслово зі значенням «змушувати когось або щось здійснювати (чи бути) А». Нижче наведено дієслівні пари з простого та каузативного значень, що трапляються в задачі:

Просте значення	Каузативне значення
прибувати	відправляти
бути сухим	сушити
бути щасливим	ощасливлувати
стояти	ставити
бігти	гнати
лежати	розпластувати
купатися	хрестити

Особовий префікс дієслова визначають такі правила:

Особа	Префікс	Умова
I я	a-	—
III він	o-	у решті слова один склад із голосним o
	u-	у решті слова один склад із голосним, крім o
	—	у решті слова понад один склад

Корінь слова починається на приголосний звук.

Завдання 1:

Форма	Переклад
asak	я бачу
ujan	він біжить
amuhury	я ошасливлую
mai	він знищує
mu'pu'am	він ставить
ambor	я кидаю

Завдання 2:

Значення	Форма
я йду	aho
він сухий	xikã
я б'ю	asosok
він стрибає	opor
він лежить	upe
я відправляю	amuwyr
він хрестить	mujahuk

Леті *молодші та старші класи*

Будова слова:

власник — власність
або
особовий префікс — дієслівний корінь

Власники і власність:

asu	собака	irnu	ніс
kusa	кіт	mata	око
lau	цивета	nama	язык
nia	змія	nisa	зуб
sivi	курка	nusa	острів
		ruri	кістка
		ternu	яйце
		ulti	шкіра

Особові префікси і дієслівні корені:

mi	ви	kernu	спускатися
u	я	suri	наливати

Перший корінь або префікс завжди закінчується на голосний, який позначимо як V. При сполученні з другим коренем цей голосний випадає, але якщо голосний V високий (тобто **i** або **u**), а другий корінь починається на приголосний, після якого йде невисокий голосний (тобто **a** або **e**), то між приголосним та цим невисоким голосним з'являється напівголосний звук **ŷ** — тобто **iŷ**, якщо V = **i**, або **uŷ**, якщо V = **u**.

Завдання 1:

Слово	Переклад
niternu	змійне яйце
lau	цивета
mkïernu	ви спускається
nama	язык

Завдання 2:

Значення	Слово
котячий язик	kusnama
я наливаю	suri
собака	asu
зуб	nisa
куряче око	sivmīata
курячий острів	sivnusa

Чоль старші класи

Нагадаємо, що перехідними називають дієслова, які мають прямий додаток (як «обіймати»: ми обіймаємо когось), а неперехідними — такі дієслова, що прямого додатка не мають (як «прибувати»).

Першим словом є показник часу/виду: **ti** для доконаного виду (минулий час) і **mi** для недоконаного (теперішній час).

Будова другого слова:

- 1) показник займенника А (див. нижче);
- 2) корінь дієслова (див. нижче);
- 3) голосний — маркер доконаного виду (відсутній, якщо дієслово має недоконаний вид): збігається з голосним у корені для перехідних дієслів, а для неперехідних — завжди **-i-**;
- 4) приголосний — т. зв. *епентеза -y-*: з'являється лише між двома голосними;
- 5) показник займенника Б (див. нижче).

Корені дієслів:

Перехідні дієслова	
joch	роздягати
meq	обіймати
sät	втрачати
shit	перегортати
taj	знаходити

Неперехідні дієслова	
jijl	відпочивати
jul	прибувати
lajm	помирати
loq	виходити

Займенник А — підмет речень із перехідними дієсловами та підмет речень із неперехідними дієсловами недоконаного виду. У випадку речень із неперехідними дієсловами доконаного виду займенник А «особливий».

Займенник Б — прямий додаток речень із перехідними дієсловами та підмет речень із неперехідними дієсловами доконаного виду. У випадку речень із неперехідними дієсловами недоконаного виду займенник Б «особливий».

Через **ø** у таблиці нижче позначено нульові (відсутні) префікс та суфікс.

	Займенник А	Займенник Б
I особа (я)	k-	-on
II особа (ти)	a-	-et
III особа (він)	i-	-ø
«особливий»	ø-	-el

Завдання 1:

- 11 **ti asätä**
Ти втратив його.
- 12 **mi kjulel**
Я прибуваю.
- 13 **ti itajayet**
Він знайшов тебе.
- 14 **ti jijliyet**
Ти відпочив.

Завдання 2:

- 15 Він виходить.
mi iloqel
- 16 Ти помер.
ti lajmiyet
- 17 Я обійняв його.
ti kmeqe
- 18 Він роздягає тебе.
mi ijochet
- 19 Ти перегорнув мене.
ti ashitiyon
- 20 Я відпочив.
ti jijliyon